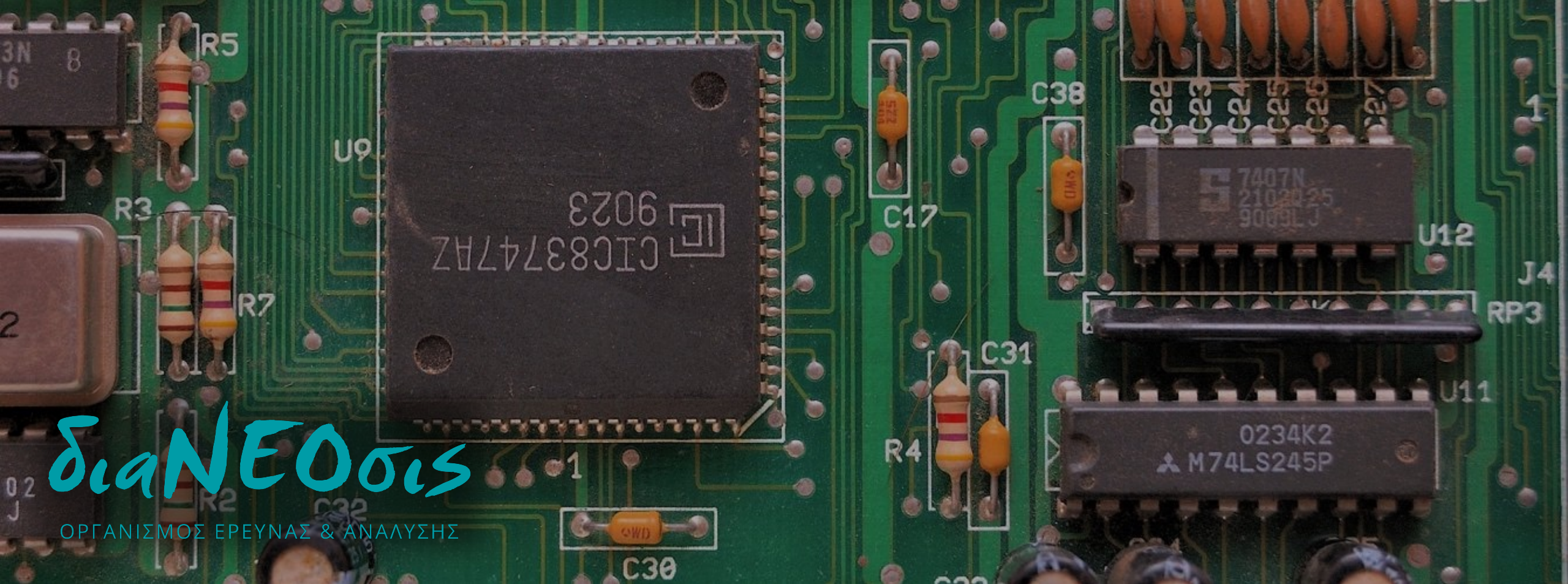

διαΝΕΟσις

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Καινοτομία & Startups

Δρ. Φαίη Μακαντάση
Διευθύντρια Ερευνών διαΝΕΟσις
fay.m@dianeosis.org

Η Έρευνα ως Μοχλός Ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας

Αλέξανδρος Κρητικός, German Institute for Economic Research DIW Econ.
(2016, Νοέμβριος)

Η Ελλάδα που Μαθαίνει, Ερευνά, Καινοτομεί και Επιχειρεί

Καλογήρου, Γ., Τσακανίκας, Α., Πρωτόγερου, Α., Παναγιωτόπουλος, Π., Σιώκας, Ε., Σιώκας, Γ. & Σταμόπουλος, Δ. (2021, Φεβρουάριος)

Χαρτογράφηση Ελληνικού Οικοσυστήματος Νεοφυών Επιχειρήσεων

Πεπελάση, Ι. Σ., Σπυρόπουλος, Ι., Κόκκοτας, Γ., Ζήσης, Δ. & Μπέσης, Ι.
(2022, Ιανουάριος)

Καινοτομία στην Ελλάδα

Σύστημα Καινοτομίας

Έρευνα και
τεχνολογική
ανάπτυξη

Οικοδόμηση
ικανοτήτων
και
δεξιοτήτων

Μηχανισμοί
ανάπτυξης,
διάχυσης και
απορρόφησης
των καινοτομιών

Επιχειρηματι-
κότητα
εντάσεως
γνώσης

Η Κατάσταση στην Ελλάδα σήμερα (1/2)

Χρηματοδότηση

- €1 δισ. για δράσεις έρευνας και καινοτομίας (2019).
- Μερικές εμβληματικές πηγές χρηματοδότησης: το «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ» και το ΕΠΑνΕΚ του ΕΣΠΑ, το ΕΛΙΔΕΚ και το Equifund

Ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα

- Η χώρα μας βρίσκεται σταθερά στην πρώτη δεκάδα της ΕΕ ως προς τη συμμετοχή της σε ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα, με το 10% των εγχώριων δαπανών Ε&Α να προέρχονται από αυτά.

Δαπάνες Ε&Α

- Το 2019 ήταν 1,27% του ΑΕΠ (€2,34 δισ.) έναντι 2,14% στην ΕΕ.
- Οι δημόσιες δαπάνες Ε&Α είναι στο 0,68% του ΑΕΠ (0,7% στην ΕΕ, 2019), ενώ οι ιδιωτικές είναι 0,59% του ΑΕΠ (1,42% στην ΕΕ, 2019)

Διανοτική ιδιοκτησία

- Στην Ελλάδα κατατίθενται μόνο 8,38 αιτήσεις για διπλώματα ευρεσιτεχνίας ανά εκατ. κατοίκους, έναντι 106,84 στην ΕΕ.
-

Η Κατάσταση στην Ελλάδα σήμερα (2/2)

Δικτύωση & εξωστρέφεια

- Οι απασχολούμενοι στην Ε&Α στην Ελλάδα υπολογίζονται σε μόνο ~55 χιλ. Ελάχιστοι ξένοι ερευνητές απασχολούνται στην Ελλάδα.

Οικοδόμηση ικανοτήτων & δεξιοτήτων

- Το 43,3% των Ελλήνων αποφοίτων εργάζονται σε θέσεις που δεν χρειάζονται πτυχίο 3βάθμιας εκπαίδευσης (το υψηλότερο ποσοστό στην ΕΕ, η οποία έχει μ.ο. 26%).
- 4/10 επιχειρήσεις δυσκολεύονται να καλύψουν κενές θέσεις εργασίας, ενώ 5/10 θεωρούν ότι το προσωπικό τους δεν έχει τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για τη θέση εργασίας τους.

Επιχειρήσεις & καινοτομία

- Οι μικροεπιχειρήσεις (έως 9 υπάλληλοι) απασχολούν το 62% του ανθρώπινου δυναμικού (29,7% ΕΕ).
 - Μόνο το 1/4 του συνόλου των ελληνικών επιχειρήσεων έχει τμήμα Ε&Α, ενώ το ποσοστό αυτό στις μεγάλες επιχειρήσεις (άνω των 250 υπαλλήλων) φτάνει μόλις το 40%.
 - Μόνο 273 επιχειρήσεις κάνουν το 50% όλων των ελληνικών εξαγωγών, ενώ οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν συμμετέχουν σχεδόν καθόλου σε διεθνείς αλυσίδες αξίας.
-

Πώς θα μπορούσε η χώρα μας να οδηγήσει το παραγωγικό της μοντέλο προς ένα σύστημα καινοτομίας;

- ✓ Καθιέρωση ενός **μόνιμου εθνικού προγράμματος έρευνας** με χρηματοδότηση συμπληρωματική των ευρωπαϊκών προγραμμάτων και στρατηγική στόχευση.
- ✓ Σταδιακή, **σταθερή αύξηση της χρηματοδότησης** Πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων.
- ✓ **Ενίσχυση/ανανέωση του ερευνητικού δυναμικού** των Πανεπιστημίων και των ερευνητικών κέντρων και παροχή **περισσότερης ευελιξίας για συνεργασίες με τον ιδιωτικό τομέα**.
- ✓ Συνυπολογισμός της ερευνητικής συνεργασίας με εταιρείες, της κατοχύρωσης και αξιοποίησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και της δημιουργίας spin-offs **στην αξιολόγηση της εξέλιξης των μελών ΔΕΠ** και άρση του ασυμβίβαστου.
- ✓ Αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας των **ΕΛΚΕ** των Πανεπιστημίων.

Πώς θα μπορούσε η χώρα μας να οδηγήσει το παραγωγικό της μοντέλο προς ένα σύστημα καινοτομίας;

- ✓ Υιοθέτηση **λειτουργικών προδιαγραφών** σε κάθε είδους προμήθειες.
- ✓ Προώθηση της χρήσης **ανοιχτών προτύπων και ανοιχτών δεδομένων** από τον δημόσιο αλλά και από τον ιδιωτικό τομέα.
- ✓ Παροχή **φορολογικών και άλλων κινήτρων** για την κατοχύρωση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, και υποστήριξη της **νέας Ακαδημίας του OBI**.
- ✓ Ριζική αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε όλες τις βαθμίδες και θεσμοθέτηση της **πρακτικής άσκησης** και των **επισκέψεων γνωριμίας** των φοιτητών σε επιχειρήσεις.
- ✓ Δημιουργία **Γραφείων Μεταφοράς Τεχνολογίας**.

Οι Νεοφυείς Επιχειρήσεις στην Ελλάδα

Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά των ελληνικών startup;

Προφίλ ιδρυτή

- Άνδρας ιδρυτής
- Ηλικίας 25-34 ετών
- Μεταπτυχιακές σπουδές
- 4-10 έτη εργασιακής εμπειρίας
- 1-5 έτη εργασιακή εμπειρία σε διευθυντική θέση
- Μερική σχετικότητα μεταξύ εργασιακής εμπειρίας και αντικειμένου startup
- Καμία εμπειρία στη δημιουργία εταιρείας

Προφίλ startup

- Έτος ίδρυσης 2018
- Τόπος ίδρυσης Αθήνα
- Δύο ιδρυτές με πλήρη απασχόληση
- Κατεύθυνση εκπαίδευσης ιδρυτών – Πολυτεχνική σχολή
- Αριθμός εργαζομένων (0-10)
- Είδος παρεχόμενων υπηρεσιών – B2B
- Επίπεδο καινοτομίας – Πλήρως νέο προϊόν
- Τομείς δραστηριοποίησης – Τουρισμός/ΤΠΕ/αγροδιατροφή
- Καθαρά ψηφιακό αντικείμενο εταιρείας
- Αγορά στόχος – Ελλάδα

Ανάπτυξη και χρηματοδότηση

- Επιχειρηματικό στάδιο – Ανάπτυξη
- Σύνταξη επιχειρηματικού σχεδίου από τους ιδρυτές
- Αρχικό κεφάλαιο – 10.000 ευρώ
- Μη ύπαρξη εξωτερικής χρηματοδότησης
- Συμμετοχή σε πρόγραμμα θερμοκοιτίδας/επιταχυντή
- Συμμετοχή σε διαγωνισμό για νεοφυείς επιχειρήσεις
- Συνεργασία με μέντορα/σύμβουλο
- Κύκλος εργασιών 0 - 100.000 ευρώ και μη ύπαρξη κερδών
- Σημαντική επίδραση της Covid-19
- Μη μείωση προσωπικού και εφαρμογή τηλεργασίας

Προκλήσεις και προτάσεις βελτίωσης

Προκλήσεις ανά χρονικό σημείο ανάπτυξης

- Δημιουργία - Στελέχωση/ανθρώπινο δυναμικό
- Παρόν - Διαθεσιμότητα χρηματοδότησης
- Μέλλον - Επεκτασιμότητα της νεοφυούς εταιρείας

Προτάσεις βελτίωσης

- Τροποποίηση του φορολογικού και ασφαλιστικού πλαισίου
- Προσέλκυση κατάλληλων επενδυτών
- Εκπαίδευση και ωρίμανση α) ιδρυτών και β) επενδυτών

Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά των ελληνικών startup;

Μερικά ακόμα ενδιαφέροντα στοιχεία:

- ✓ 93% των startups του δείγματος ιδρύθηκαν την περίοδο 2013-2020.
- ✓ Λιγότερο από 3% των εταιρειών αυτών απασχολεί περισσότερους από 50 εργαζόμενους.
- ✓ 4 στους 10 ιδρυτές δήλωσαν ότι η προϋπηρεσία τους αφορά σε μια δουλειά με «ουδέτερη έως ανύπαρκτη» σχέση με το αντικείμενο της startup τους.
- ✓ 22,5% των ιδρυτών αναφέρουν ότι είχαν μία αποτυχημένη επιχειρηματική προσπάθεια στο παρελθόν.
- ✓ 9% δηλώνουν ότι είχαν περισσότερες από μία αποτυχημένες προσπάθειες.
- ✓ 8 στους 10 ιδρυτές είναι άνδρες, μια ανισότητα που παρατηρείται και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες.
- ✓ 6,4% είναι το ποσοστό των startups που ιδρύθηκαν μόνο από γυναίκες.
- ✓ 1 στους 3 ιδρυτές δηλώνει ότι σύνταξε το επιχειρηματικό σχέδιο της επιχείρησης μαζί με έναν μέντορα.

Προτεινόμενες πολιτικές για τη βελτίωση του οικοσυστήματος των νεοφυών επιχειρήσεων

1. Μεταρρύθμιση φορολογικού, ασφαλιστικού και νομικού πλαισίου λειτουργίας των νεοφυών επιχειρήσεων.
2. Προσέλκυση επαγγελματιών με δεξιότητες και ξένων επενδυτών, μέσω φορολογικών κινήτρων.
3. Εκπαίδευση & ωρίμανση ιδρυτών & επενδυτών, σχετικά με επιχειρηματικές δεξιότητες μέσω κατάλληλων προγραμμάτων.
4. Επικοινωνία & συνέργεια μεταξύ νεοσύστατων εταιρειών.

Προτεινόμενες πολιτικές για τη βελτίωση του οικοσυστήματος των νεοφυών επιχειρήσεων

5. Πανεπιστήμιο – Υποστήριξη **σύνδεσης με την αγορά**.
6. Δημιουργία καναλιού επικοινωνίας για **συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών του οικοσυστήματος** και σχετικές πρωτοβουλίες από τον ΣΕΒ (**marketplace**) για συστηματική συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και startups.
7. Δημιουργία **εξειδικευμένων κέντρων καινοτομίας** για νεοσύστατες επιχειρήσεις.
8. Λειτουργία **θερμοκοιτίδων**.

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!

διαΝΕΟσις

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΑΝΑΛΥΣΗΣ